

Stanovisko Pirátů k hlasování v Radě Evropské unie

Kontext

Od Lisabonské smlouvy se ve většině oblastí v Radě EU, která reprezentuje členské státy, rozhoduje kvalifikovanou většinou, kdy pro přijetí návrhu musí hlasovat alespoň 55 % členských států zahrnujících alespoň 65 % celkové unijní populace.

Jednomyslnost členských států, tedy právo veta, je ovšem stále vyžadována v některých vybraných otázkách. Jednou z těchto oblastí je Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která je klíčová pro působení a akceschopnost EU na mezinárodní scéně. Jednomyslnost je stále zapotřebí rovněž v několika málo dalších oblastech, například při rozhodování o daňových otázkách.

EU je v poslední době stále více konfrontována se zpochybňováním svých společných zakládajících principů a hodnot ze strany některých členských států, zejména Maďarska a Polska. Dokud bude moci libovolný členský stát sám o sobě zastavit společný postup v zahraničních otázkách, akceschopnost EU na mezinárodní scéně a její postavení globálního aktéra bude významně omezena, ačkoli k tomu má odpovídající ekonomické i institucionální zázemí.

Rovněž mimo zahraniční politiku je rozhodování v EU v poslední době paralyzováno vetem některých členských států, často účelově k vynucení ústupků v jiných oblastech jako bylo například blokování dohody o minimální korporátní dani ze strany Maďarska a Polska, či veto přistoupení Rumunska a Bulharska do Schengenského prostoru ze strany Rakouska a Nizozemska.

Flexibilnější hlasování v Radě EU jako prostředek, nikoli cíl sám o sobě

Piráti podporují takové vnitřní rozhodovací procesy, které povedou k akceschopnější EU při zachování přináležitosti k hodnotám, na kterých unie stojí (lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a lidská práva) a které jsou garantovány Listinou základních svobod EU. Jakákoliv úprava za účelem flexibilnějšího rozhodování v Radě EU nesmí vést k odklonu od těchto hodnot.

Jednomyslné rozhodování naráží na své limity v situaci, kdy se vlády některých členských států vzdalují od společných unijních hodnot a opakovaně a navzdory drtivé většině či proti všem blokují společnou unijní akci; případně zneužívají svého (de facto) práva veta v oblastech jednomyslného rozhodování k vynucení si vlastních cílů napříč unijními politikami.

Je proto důležité, aby zakládající principy a hodnoty EU byly dodržovány všemi členskými státy a odklon od nich měl pro vlády daných členských zemí důsledky. Piráti v tomto ohledu volají po aktivním využívání mechanismu článku 7 Lisabonské smlouvy umožňující odebrání hlasovacích práv v Radě EU státu opakovaně porušujícímu společné unijní hodnoty, dále mechanismu EU na ochranu právního státu umožňující mj. zablokování plateb z unijních fondů státům se závažnými nedostatky v této oblasti, jakož i dalších stávajících vnitřních mechanismů na obranu hodnot, na kterých EU stojí a ke kterým se při vstupu do unie přihlásily všechny členské státy.

Piráti pro přechod k většinovému hlasování

Hlasování kvalifikovanou většinou v otázkách zahraniční politiky (Společná zahraniční a bezpečnostní politika), tj. odklon od jednomyslnosti, může výrazně posílit EU na mezinárodní scéně.

Piráti se zasazují především o rozšíření rozhodování kvalifikovanou většinou na oblast lidskoprávní zahraniční politiky EU, včetně rozhodování o přijímání sankcí v rámci globálního lidskoprávního sankčního mechanismu EU.

V dlouhodobějším horizontu budou Piráti prosazovat rozšíření rozhodování kvalifikovanou většinou na všechny další oblasti, kde se nyní rozhoduje jednomyslně, včetně Společné bezpečnostní a obranné politiky či daňové politiky. Jedinou výjimkou z většinového rozhodování by mělo zůstat rozhodování o přijetí nových členů EU.

Zavedení skutečně jednotného, většinového způsobu rozhodování tak znemožní jinému, zcela osamocenému členskému státu "vydírat" prostřednictvím (de facto) práva veta, jež jednomyslnost implikuje, zbylé země.

V citlivějších oblastech jako je obranná politika jsou Piráti otevření diskusi o zavedení nějaké formy rozhodování *posílenou* kvalifikovanou většinou vyžadující větší míru konsensu než hlasování kvalifikovanou většinou.

K posílení flexibility rozhodování v Radě EU Piráti rovněž podporují aktivní využití stávajících možností Lisabonské smlouvy, tedy především tzv. překlenovacích ustanovení (passerelle clauses), která umožňují nahradit jednomyslné rozhodování rozhodováním pomocí kvalifikované většiny.

Piráti budou prosazovat diskusi o revizi rozhodovacích mechanismů při dalším rozšiřování EU. S přibývajícím počtem členských států může jednomyslnost výrazně zpomalit či v krajním případě paralyzovat rozhodování EU a její akceschopnost.

Zároveň budou Piráti důsledně prosazovat, aby kandidátské země splňovaly v době vstupu do EU všechny podmínky spojené se stavem demokracie, vlády práva a lidských práv (tzv. Kodaňská kritéria). Jedině společenství, v němž všichni členové skutečně ctí společné zakládající hodnoty, může obstát tváří v tvář očekávání svých občanů a ve stále rozkolísanějším bezpečnostním prostředí současného světa.